Nr 242. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Czwartek 22 Listopada 1923.

Rok XLII.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . 300.000 mkp
Z odnoszeniem . 320.000 „
przesyłką poczt. 330.000 „
Za granicą . . 600.000 „
Cena numeru 20.000 marek polskich
Adres Redakcji:
ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 41. Międzymiast. 1573.
Adres Administracji:
ulica św. Anny L. 3.
Telefon 241.

NOWA REFORMA

Ceny ogłoszeń
za 1 wiersz milimetrowy:
Zwykłe . . . . . . 4.000 mkp.
Nekrologi . . . . . 6.000 „
Nadesłane . . . . . 9.000 „
Po kronice . . . . 12.000 „
Na I-szej stronie 16.000 „
Drobne od słowa . 2.000 „
(najmniej 10 słów)
Układ tabelaryczny 50% drożej.
Zamiejscowe . . . 50% „
Załączniki wedle umowy.
Nr czeku P. K. O. 140.956.

WŁADYSŁAW PROKESCH

REDAKTOR „NOWEJ REFORMY"

zmarł w Krakowie dnia 20-go listopada 1923 r.

Kraków, 21 listopada.

Bolesny cios dotknął nasz dziennik. Wczoraj rano umarł najstarszy liczbą lat pracy, spędzonych w „Nowej Reformie", redaktor Władysław Prokesch. Już w pierwszych latach istnienia naszego dziennika, gdy jego grono redakcyjne tworzyli: Tadeusz Rutowski, Adam Asnyk, Tadeusz Romanowicz i Mieczysław Pawlikowski, zdobywał śp. Władysław Prokesch ostrogi literackie w naszym dzienniku, jako młody jurysta więcej hołdując literaturze, niż zawodowym swoim, jak się zrazu zdawało, studjom. Od tego czasu przez lat 37 wiernie stał w służbie redakcyjnej „N. Reformy" zasilając ją swojem piórem w różnych działach, przedewszystkiem jednak jednając sobie poczytność i wziętość, jako recenzent teatralny, krytyk literacki i artystyczny.

Dzięki talentowi swojemu, zmysłowi spostrzegawczemu i pracowitości, umiał śp. Wład. Prokesch połączyć żmudną i ciężką pracę dziennikarską ze studjami literackiemi, których plonem były nietylko feljetony jego i recenzje, ale nadto poważniejsze prace z działu literatury, wydane jako osobne dzieła.

Od lat 37 stojąc wśród rozgwaru życia teatralnego, literackiego i artystycznego, znał śp. Wł. Prokesch wszystkie nurtujące w niem prądy, był świadkiem i uczestnikiem przeobrażeń i ewolucyj, przez jakie, zwłaszcza na gruncie krakowskim, w tym długim okresie, przechodziła produkcja literacka i artystyczna. Był też w jej sferach osobistością powszechnie znaną, popularną i cieszącą się wielką sympatją.

W literaturze i sztuce popierał przedewszystkiem kierunki swojskie, narodowe. Do rozbudzenia i utrzymania tych kierunków zmierzały też wszystkie jego recenzje i oceny prac literackich. Powodował się zresztą szczerą chęcią popierania nowych talentów, wyłaniających się w literaturze i sztuce, kierując się raczej pobłażliwością, niż surowym sądem, mogącym zniechęcić do twórczości.

Sam, dziecko Krakowa, znał charakter miasta, ukochał jego zabytki historyczne i brał czynny udział w organizacjach i instytucjach, mających za zadanie budzić pietyzm dla tradycji starego grodu. Zajmował go jednak przedewszystkiem teatr, którego dzieje i rozwój znał doskonale. Był żyjącą kroniką teatru krakowskiego i literatury dramatycznej, znał i widział przesuwające się na deskach sceny krakowskiej najwybitniejsze talenty aktorskie, któremi teatr krakowski zasilał zawsze Warszawę. Dzięki temu zaś, że w ocenie gry aktorskiej był zawsze wyrozumiałym i dla początkujących adeptów sztuki pobłażliwym, że starał w ich grze odszukać w pierwszym rzędzie to, co świadczyło o sumienności i talencie, — był śp. Wład. Prokesch w sferach teatralnych ceniony i dla ogółu aktorskiego świata niezwykle sympatyczny.

Tosamo powiedzieć należy o stanowisku zmarłego krytyka wobec autorów dramatycznych. Jego krytyka znaną była z właściwego mu łagodnego tonu i chęci ułatwienia młodym talentom wejścia na szerszą arenę produkcji. Był przedewszystkiem zwolennikiem repertoaru rodzimego, narodowego na scenach polskich, i ten motyw wybijał się zawsze na pierwszy plan w jego recenzjach teatralnych. Nikogo nie zniechęcał, wielu zachęcił i ułatwił im powodzenie.

Łączyły go też ze światem literackim i artystycznym liczne i ścisłe stosunki nietylko na terenie krakowskim, lecz także w Warszawie, gdzie jeszcze za czasów zaborczych znajdowało jego pióro otwarte szpalty w licznych czasopismach. Dla wysokich zalet charakteru, przysłowiowej niemal dobroci serca i pracowitości, był też zarówno w swojem rodzinnem mieście, jak w stolicy państwa osobistością cieszącą się wziętością i szacunkiem. Powszechnie też utrzymywano, że nie miał osobistych nieprzyjaciół.

Dla dziennika naszego zgon najstarszego współpracownika i redaktora, który stał u kolebki pisma, widział wszystkie fazy jego rozwoju i brał w nich udział, znał z osobistego zetknięcia się tyle wybitnych osobistości, jakie w ciągu lat 37 przewinęły się przez życie artystyczno-literackie i polityczne Krakowa — jest stratą równie bolesną, jak niepowetowaną.

Bezimienne artykuły redakcyjne ś. p. Władysława Prokescha, zamieszczane w „Nowej Reformie", zwłaszcza z okazji uroczystości narodowych i wybitnych momentów historycznych, odznaczały się zawsze wysokim i szczerym tonem patrjotycznym, podnosiły ducha w narodzie, a dalekie od pesymizmu, krzepiły nadzieją lepszego jutra. Tęsknota za wolną Ojczyzną, a gdy się jej doczekał, wiara, że z pośród najcięższych trudności wyjdzie zwycięsko i utrzyma swoją dziejową dostojność, cechowały jego dziennikarskie i publicystyczne pióro.

A jeźli się doda, że w ciężkiej pracy dziennikarskiej był zawsze doświadczonym i życzliwym towarzyszem broni, że starał się utrzymać tradycję pisma, któremu swoje życie poświęcił, — to nie jest frazesem szczery i głęboki żal, jaki odczuwają dzisiaj wszyscy, którzy z nim razem do warsztatu codziennej, ciężkiej stawali pracy.

Dziennik nasz okrywa się żałobą po stracie najstarszego liczbą lat pracy redaktora, wyraża cześć zasłużoną Jego pamięci i śpieszy z wyrazami rzetelnego współczucia dla Jego Rodziny, osieroconej przez śmierć najlepszego męża i ojca.

———

Ś. p. Władysław Prokesch urodził się w Krakowie 19 marca 1863 r. Tutaj uczęszczał do gimnazjum św. Jacka i skończył wydział prawny w Uniwersytecie Jagiellońskim. Już w r. 1886 zaciągnął się pod sztandar „Nowej Reformy". W grudniu tego roku ukazał się na szpaltach naszego dziennika po raz pierwszy feljeton nieodżałowanego naszego kolegi. „Nowa Reforma" zostawała wówczas pod redakcją Tadeusza Romanowicza. W skład redakcji należeli nadto Adam Asnyk i Mieczysław Pawlikowski. W tem środowisku zaprawiał się ś. p. Władysław Prokesch do prac literackich i publicystycznych. Odtąd też stale zasilał nasz dziennik swojem piórem bądź w feljetonach literackich, bądź w dziale literackim i artystycznym, imając się zresztą później, jako członek redakcji, wszelkiej pracy dziennikarskiej, zastępując także w swoim czasie naczelnego redaktora podczas jego nieobecności.

Niezależnie od prac z działu krytyki literackiej i artystycznej, zasilał ś. p. Władysław Prokesch swojem piórem liczne czasopisma literackie, jak „Ateneum", „Przegląd Lit. i Art.", wychodzący swego czasu w Krakowie pod red. K. Bartoszewicza, „Świat", wychodzący także w Krakowie, „Tygodnik Ilustr.", „Wędrowiec", „Prawda", „Przegląd Tygodniowy" w Warszawie. Mnóstwo rozpraw zmarłego publicysty z dziedziny teatru i muzyki zamieszczało w swoim czasie „Echo muzyczne i teatralne".

Z większych prac ś. p. Wład. Prokescha ukazały się: „Piotr Chmielowski" (Kraków 1892), „Jarosław Vrchlicki" (Kraków 1893), „Leopold Loeffler" (Kraków 1892), „Marja Konopnicka w świetle krytyki literackiej" (1902) i wiele rozpraw pomniejszych.

Dnia 18 grudnia 1911 r. obchodził ś. p. Władysław Prokesch jubileusz 25-letniej pracy swojej w „Nowej Reformie" i działalności literackiej. Redakcja nasza obchodziła wówczas to swoje święto domowe, które niebawem wyszło poza ramy redakcji i przybrało szersze rozmiary. Koło literacko-artystyczne w Krakowie urządziło w kilka dni potem obchód na cześć jubilata, który zgromadził licznych przedstawicieli świata literackiego i artystycznego. Niezliczona ilość telegramów i listów gratulacyjnych, nadesłanych na ten jubileusz, — świadczyła o wielkiej sympatji i wziętości, jakie sumiennem i wytrawnem swojem piórem, a nadto udziałem w życiu literackiem i artystycznem Polski, nieodżałowanej pamięci nasz kolega redakcyjny sobie zaskarbił.

Ś. p. Władysław Prokesch umiał połączyć i zawód literacki z dziennikarskim. Nie uchylał się w redakcji od żadnego udziału w żmudnej, codziennej pracy i wytrwał na swojem stanowisku do dni ostatnich. Jeszcze we czwartek zeszłego tygodnia, tuż przed wybuchem swej choroby, która po kilku dniach położyła kres jego życiu, wręczył redakcji feljeton swój „Z krakowskich wystaw sztuki", który ukazał się w naszym dzienniku wczoraj rano, już po zgonie autora. Była to ostatnia praca zmarłego literata i dziennikarza.

Ś. p. Wład. Prokesch już przed kilkunastu laty zapadł na poważną chorobę żołądka, z której, jak się okazało, zdołał się wyleczyć. Niestety okazało się, że następstwa jej pozostały i nagle z czwartku na piątek w nocy zeszłego tygodnia przybrały groźny charakter. Dzięki troskliwej opiece żony i dzieci, pierwsze niebezpieczeństwo minęło. Z porady lekarskiej przeniesiono jednak pacjenta do kliniki chirurgicznej Uniw. Jagiell. — W poniedziałek objawiła się jednak u ś. p. Wład. Prokescha silna niedomoga serca i ubytek sił. Opatrzony też został św. Sakramentami. Wczoraj, we wtorek rano zmarł nieodżałowanej pamięci najstarszy liczbą lat spędzonych na ciężkiej służbie dziennikarskiej, nasz kolega redakcyjny.

Ś. p. Władysław Prokesch osierocił żonę Władysławę z Kaczyńskich i siedmioro dzieci, trzech synów, z których najstarszy kończy wydział lekarski w Krakowie, a najmłodsza córka liczy lat 12.

Pogrzeb odbędzie się **w piątek, dnia 23 b. m.,** o godzinie 11 przed południem z kaplicy cmentarnej.

Sprawy państwa polskiego

Z Sejmu

Warszawa, 20 listopada (Tel. wł.) Dzisiejsze posiedzenie Sejmu przeszło nadspodziewanie **spokojnie.** Z ważniejszych spraw, które były przedmiotem dyskusji, zanotować należy **uchwalenie w drugiem czytaniu zniesienia ministerstwa zdrowia, przeciw czemu oponowała lewica, wysuwając szereg wniosków.** Pos. Wrona (Wyzwolenie) domagał się w swojem przemówieniu **zupełnego odrzucenia tego wniosku,** następnie pos. **Langer** (Wyzwolenie) wnosił, aby w razie ewentualnego przyjęcia projektu rządowego **przydzielić ministerstwo zdrowia do ministerstwa pracy,** wreszcie pos. **Prager** (P. P. S.) proponował **pozostawienie Radzie ministrów wolnej ręki co do rozdzielenia kompetencji ministerstwa zdrowia. Wszystkie te wnioski zostały jednak odrzucone.**

Z kolei rozpoczęła się dyskusja nad **projektem o waloryzacji podatków.** Dłuższą mowę wygłosił pos. **Łypacewicz** (Wyzwolenie), który proponował **wprowadzenie bonów podatkowych;** pos. **Moraczewski** wyraził w swojem przemówieniu **wątpliwość, czy obecny rząd będzie w stanie przeprowadzić waloryzację, natomiast gorąco bronił rezolucji mniejszości o waloryzacji płac pracowników państwowych.**

Na tem posiedzenie przerwano, odkładając dalszą dyskusję nad waloryzacją podatków **do piątku.**

SPRAWA WYDANIA SĄDOWI POSŁÓW MARKA, BOBROWSKIEGO I STAŃCZYKA.

Wraszawa, 20 listopada (PAT). Sejmowa komisja regulaminowa nietykalności poselskiej w pierwszym punkcie dzisiejszego posiedzenia dokonała wyboru przewodniczącego, którym został poseł Popiel (N. P. R.), wybrany jednomyślnie. Następnie komisja wysłuchała referatu posła Liebermanna (P. P. S.) **w sprawie wydania posłów dra Marka, dra Bobrowskiego i Stańczyka z klubu P. P. S., który postawił wniosek o odmówienie wydania.** W dyskusji ks. poseł **Lutosławski** postawił wniosek następujący: Wobec tego, że nadzwyczajnie złożony charakter wypadków krakowskich czyni ustalenie prawne co do nich niemożliwe bez całkowitego przeprowadzenia śledztwa i przewodu sądowego, a zagrodzenie mu drogi nietykalnością poselską zamieszanych w tych wypadkach posłów wobec grozy zbrodni dokonanej w Krakowie, byłoby niezrozumiałem i obrażałoby poczucie praworządności, komisja regulaminowa nietykalności poselskiej wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: **Sejm uchyla nietykalność poselską posłów Marka, Bobrowskiego i Stańczyka i zezwala na ich ściganie, zgodnie z żądaniem prokuratorji krakowskiej.**

W dalszym ciągu dyskusji poseł Brodecki (P. S. L.) zgłosił wniosek następujący:

Wobec tego, że sprawa w obecnem stadjum jest niedojrzała do merytorycznego załatwienia, celem dania możności naradzenia się klubom w tej sprawie, **komisja uchwala przerwać obrady.**

Wniosek ten został przyjęty znaczną większością głosów, 13 przeciw jednemu.

Ks. Lutosławski zastrzegł sobie postawienie swego wniosku **na dzisiejszem posiedzeniu plenarnem, jako votum mniejszości.**

BUDŻET W KOMISJACH BUDŻETOWYCH.

Warszawa, 20 listopada (PAT). Senacka komisja skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem senatora Adelmanna (Ch. D.) w pierwszym punkcie dokonała rozdziału referatów dotyczących **preliminarza bużetowego** i w tym względzie postanowiła, aby **nawiązać ścisły kontakt z komisją budżetową Sejmu, celem umożliwienia równoczesnego rozpatrywania poszczególnych działów preliminarza w obydwu komisjach.** Następnie komisja dokonała wyboru podkomisji dla spraw kolejowych, wreszcie wysłuchała referatu senatora Krzyżanowskiego (Jedność Ludowa) **w sprawie uchwały senatu francuskiego o pożyczce polskiej.**

ZALICZKI NA POCZET PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Warszawa, 20 listopada (PAT). Jak się dowiaduje „Gazeta Poranna" w dniu wczorajszym zaczęły **wpływać do skarbu waluty pełnowartościowe jako zaliczki na podatek majątkowy.** Zaliczki mają być wpłacone w przeciągu dwóch tygodni. Między innemi w dniu dzisiejszym jedna z wielkich firm górnośląskich ma wpłacić zaliczkę **w wysokości 1 miljona franków.**

MNOŻNA NA PAŹDZIERNIK I LISTOPAD.

Warszawa, 20 listopada (PAT). „Rzeczpospolita" donosi: Na mocy artykułu 5-go ustawy z dnia 10. X. br. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska Rada ministrów uchwaliła następujące mnożne uposażeniowe **na październik i listopad.** Zasadnicza mnożna na październik ustalona w ustawie w wysokości 11.600 została przez radę ministrów podwyższona o dopłatę, stanowiącą wyrównanie wzrostu kosztów utrzymania za drugą połowę września **w wysokości 2100. Ogólna więc mnożna za październik wyniesie 13700. Zasadniczą mnożną na listopad Rada ministrów ustaliła w wysokości 25.520, dopłatę zaś w wysokości 17.100. Ogólna więc mnożna za listopad wyniesie 42.620.**

Z RADY MINISTRÓW.

Warszawa, 20 listopada (PAT) Rada ministrów na posiedzeniu dnia 19 uchwaliła między innemi projekt ustawy o zbiornikach używanych pod ciśnieniem, projekt rozporządzenia o **podwyższeniu kwot, przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu pensyjnem funkcjonarjuszy w w służbie prywatnej** i niektórych funkcjonarjuszy w służbie publicznej oraz projekt ustawy **o zwinięciu kas sierocych oraz przechowaniu depozytów sądowych w okręgach sądów apelacyjnych krakowskiego,** lwowskiego i sądu okręgowego cieszyńskiego.

DEKLARACJA SOWIECKA I KOMENTARZ POLSKI.

Warszawa, 20 listopada (PAT). „Izwiestija" ogłasza komunikat rządowy o rokowaniach polsko-sowieckich w Warszawie. Komunikat głosi, że komisarjat ludowy dla spraw zagranicznych **uważał za pożyteczne połączenie rozpatrywania poszczególnych kwestyj spornych sowiecko-polskich, dotyczących niektórych paragrafów traktatu ryskiego oraz faktu utworzenia sowieckich republik w związku z wytworzoną sytuacją międzynarodową, z opracowaniem nowych gwarancyj pokojowych i normalnych stosunków z Polską.** Dalej komunikat stwierdza, że dążenia przedstawiciela Markomin Dieła do nadania badanym punktom zupełnie dokładnego sformułowania **nie znalazły ze strony przedstawicieli Polski dostatecznego podtrzymania.** W dalszym ciągu komunikat sowiecki głosi, że rząd polski zamiast jasnego i wyraźnego oświadczenia **o zabezpieczeniu swobodnego tranzytu towarowego niezależnie od wewnętrznych politycznych warunków państwa, do którego eksport jest skierowany, proponował ograniczyć się do uznania tranzytu na trwałych podstawach.** Odmówił rząd polski umieszczenia w protokóle jasno sformułowanych i bezspornych wzajemnych zobowiązań, dotyczących utrzymania pokoju i tranzytu, co uniemożliwiło przedstawicielowi sowieckiemu położenie podpisu pod protokółem. W ten sposób zasadnicze zadanie rokowań w obecnem stadjum nie zostało osiągnięte. W dalszym ciągu komunikat sowiecki stwierdza, że w trakcie rokowań zarysowała się **możliwość w kwestji sformalizowania stosunków między Polską a S. S. S. R.** Rząd polski wyraził swoje życzenie, **aby** natychmiast po likwidacji powyższej kwestji formalnie przystąpiono do rokowań nad **traktatem handlowym i konwencją kolejową,** w których między innemi rozważano taktyczne i techniczne kwestje tranzytu. Rząd sowiecki zgodził się na powyższą propozycję, **idącą do** pewnego stopnia w myśl linji jego dążeń i przyczyniającą się do otworzenia stosunków ekonomicznych pomiędzy narodami związku a innemi państwami.

———

Do powyższego komunikatu sowieckiego P. A. T. dołącza następujący komentarz:

Stwierdzić należy, że strona polska uważa **za zbędne nowe wzajemne gwarancje pokojowe,** ponieważ gwarancje istniejące traktatu pokojowego winny być bezwzględnie wystarczające. Polska stoi wyraźnie na tym gruncie. Wyznaje też zasadę **niemieszania się do spraw wewnętrznych państw trzecich,** przytem nie ogranicza się do niemieszania się do nich innymi środkami np. propaganda. Wiceminister Seyda oświadczył stanowczo przedstawicielowi sowieckiemu, Koppowi i równocześnie zastrzegł się, że nie widzi powodu do składania deklaracji, obowiązujących w tej materji na rzecz rządu sow. W sprawie zaś tranzytu, podobnie jak wogóle w kwestji konwencji komunikacyjnej oraz handlowej, rząd polski **był i jest gotów przystąpić do rzeczowych pertraktacyj,** ale w ramach traktatu i na podstawach ekonomicznych i handlowych, **a nie z intencjami politycznemi,** które usiłowano wnieść do tej sprawy. Niezależnie do tej różnicy, która się zaznaczyła w pertraktacjach, należy z zadowoleniem przyjąć końcowe słowa komunikatu sowieckiego, mianowicie, że rząd sowiecki dołoży wszelkich starań do tego, aby kwestje **związane z zabezpieczeniem interesów ludów S. S. S. R. były rozstrzygane drogą pokojową w porozumieniu z Polską.** Pokojowego tego porozumienia się z bezpośrednim sąsiadem jej wschodnim pragnie i rząd polski i polskie społeczeństwo, ale drogą do tego wiodącą musi być przedewszystkiem całkowite wykonanie **traktatu ryskiego.**

SPRAWY POLSKIE W LIDZE NARODÓW.

Warszawa, 20 listopada (AW). Dnia 10 grudnia rozpocznie się sesja Rady Ligi Narodów. Na porządek dzienny wejdą **sprawy polskie, a mianowicie sprawa kolonistów niemieckich,** Jaworzyny, Kłajpedy i mniejszości polskiej na Litwie. Sprawa wysokiego komisarza, wysokiej komisji **w Gdańsku,** oraz rekurs polski do Rady Ligi Nar. **w sprawie dyplomatycznych urzędników w Gdańsku,** których liczbę senat gdański chciałby ograniczyć, podczas gdy Polska nie uznaje uprawnienia gdańskiego do ograniczeń w tym względzie. Ze względu na ważność tych spraw odbędą się przed posiedzeniem Rady **narady w Warszawie z udziałem posłów polskich w Paryżu, Londynie i Bernie.**

KRONIKA

Kraków, 21 listopada.

Z POWODU ZGONU ŚP. WŁADYSŁAWA PROKESCHA nadesłano na ręce redakcji „Nowej Reformy" następujące kondolencje:

Wicewojewoda p. Kowalikowski imieniem województwa.

P. Teofil Trzciński, dyrektor Teatru Miejskiego im. Słowackiego przesyła następujące wyrazy współczucia: „Głęboko zasmuceni przez nieoczekiwaną śmierć wieloletniego a naprawdę szczerego Przyjaciela sztuki i teatru ś. p. redaktora Władysława Prokescha — przesyłamy Szanownej Redakcji wyrazy głębokiego żalu i serdecznego współczucia. Cześć zacnej pamięci wybitnego Krytyka i głęboko czującego Człowieka".

ŚLEDZTWO WOJSKOWE. W ostatnich dniach przybył do Krakowa jeden z wyższych oficerów sztabu jeneralnego, celem przeprowadzenia śledztwa z jenerałem Ciklem i pułkownikiem Beckerem w sprawie krwawego wtorku. W sądzie wojskowym w Krakowie przesłuchiwani są wszyscy żołnierze 2 bataljonu 16 p. p. (rozwiązanego na mocy rozkazu władz wojskowych), którzy brali udział w akcji wojskowej 6 bm. Oficerowie tego bataljonu przesłuchiwani są przez sędziego śledczego.

NAUCZYCIELSTWO KRAKOWSKIE WOBEC NIEDOMAGAŃ W WYPŁACIE POBORÓW. — W niedzielę, 18 bm., odbyło się zgromadzenie nauczycieli szkół powszechnych w Krakowie, celem omówienia niedomagań i opóźnień w wypłacie poborów. Przewodniczył p. Bassara, referował p. Bielas, poczem odbyła się dyskusja. Tak referent, jak i poszczególni mowcy wykazali na podstawie przykładów, że w obliczeniach oddziału rachunkowego kuratorjum zachodzą częste i to dość pokaźne pomyłki na szkodę nauczycielstwa, spowodowane wygotowywaniem list płatniczych pospiesznie w ostatniej chwili. Pięciu „płatników" traci cały dzień przy podejmowaniu poborów w kasie i wypłacie szkołom, przez co 15 dni nauki szkolnej w jednym miesiącu dla ich klas przepada. Zgromadzenie stwierdziło równocześnie, że wszelkie niedomagania i opóźnienia, jak wogóle ociężałość i powolność w załatwianiu spraw przez odnośne urzędy, spowodowane są w ogromnej większości skomplikowaną biurokracją, za którą nie urzędnicy, ale władze naczelne odpowiedzialność ponoszą.

Uchwalono zwrócić się do inspektoratu szkolnego, Izby skarbowej i kuratorjum z prośbą, aby kasa wypłacała pobory nauczycielskie wprost dla szkół, aby kuratorjum asygnowało pobory równocześnie dla wszystkich podległych mu pracowników, aby na pomyłki, wynikłe z winy oddziału obrachunkowego kuratorjum, wydawano poszkodowanym talony natychmiast, celem wyrównania różnicy w poborach. Przeprowadzenie uchwał powierzyło zgromadzenie pp. Bielasowi, Fiedlerowi, Leńczykowi i Boryczce.

HOJNE DARY. Znany przemysłowiec, radca Macharski, właściciel firmy Hawełka, złożył w biurze wojewody na dom akademicki w Krakowie kwotę 10 miljonów Mkp., a na rannych ułanów ks. Józefa Poniatowskiego 2 miljony Mkp. i kosz wina.

Sędziowie, prokuratura, urzędnicy, oraz palestra i notarjat sądów wołyńskich, po wysłuchaniu mszy żałobnej za poległych w Krakowie w obronie praworządności i ładu oficerów, żołnierzy i policjantów przesłali dla ofiar obowiązku wobec ojczyzny 60 miljonów Mkp. na ręce ministra sprawiedliwości, który przekazał je wojewodzie krakowskiemu do rozporządzenia.

PODWYŻKA TAKSY ZA LECZENIE W SZPITALACH. Ministerstwo zdrowia publicznego podwyższyło koszta leczenia w państwowym zakładzie dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie pod Krakowem. Dla I. klasy z 360 na 720 tysięcy Mkp. dziennie, dla II. klasy z 220 na 440 tysięcy Mkp., dla III. klasy ze 120 na 240 tysięcy Mkp. Równocześnie podrożała o 100 procent taksa we wszystkich szpitalach państwowych w Krakowie.

NOWE CENY PIECZYWA. Wczoraj w południe odbyło się posiedzenie miejskiej komisji cennikowej, na którem omawiano sprawę nowej podwyżki cen pieczywa. Kalkulowano na podstawie przeciętnej 7 miljonów Mkp. za 100 kg. mąki żytniej, zaś 10 miljonów za 100 kg. mąki pszennej. — Nadto uwzględniono podwyżkę robocizny, a to o 40 procent przy chlebie i o 50 procent przy bułkach.

Od dzisiejszego dnia obowiązują następujące ceny: 1 kg. chleba żytniego 68.000 Mkp., ciemnego 60.000 Mkp., 6 dkg. bułka gładka 6.500 Mkp., 3 dkg. wiedeńska 4.700 Mkp.

BLISKIE PODROŻENIE TYTONIU. Jak się dowiadujemy, z dniem 1 grudnia b. r. dyrekcja monopolu tytoniowego ma wprowadzić nowe ceny na tytoń, cygara i wyroby tytoniowe. Cennik ten będzie wyższy blisko o 100 procent od obecnie obowiązującego.

Z TARGU. Na wczorajszym targu płacono za 1 litr mleka zbieranego 40—50.000 Mkp., niezbieranego 55—60.000, śmietany słodkiej 70—80.000, kwaśnej 100—120.000; 1 kilogram masła 950.000—1 miljona, sera 140—150.000, jajo 23—25.000. Drób: kura 450—650.000 Mkp., kaczka 450—850.000, gęś 800 do 1 miljona 500 tysięcy, indyk 800 do 1 miljona 600 tysięcy, zając 650—900.000. Jarzyny: ziemniaki 1 kilogram 13—14.000, kopa kapusty 500—800.000, 1 kilogram cebuli 13 do 16.000 Mkp.

SAMOBÓJSTWO. Onegdajszej nocy miał miejsce przy ulicy Niecałej l. 6 tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą śmierć 44-letn. p. Piszczka, urzędnika Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń. Ś. p. Piszczek odebrał sobie życie wystrzałem z karabinu. O samobójstwie ś. p. Piszczka krążą różne wersje.

WIELKA OBŁAWA. Onegdaj wieczorem przeprowadziły organa policji krakowskiej obławę za podejrzanemi osobnikami. Podczas obławy przytrzymano kilkanaście osób. Również przeprowadzono rewizję w kawiarni „Imperjal" za handlarzami obcą walutą. Policja nie podaje żadnych szczegółów z wyniku rewizji.

KRADZIEŻ. Z elektrowni zakładu gospodarczego wojskowego przy ulicy Bosackiej skradziono onegdajszej nocy pasy transmisyjne, wartości około 50 miljonów Mkp.

RZECZY ODEBRANE ZŁODZIEJOWI. W posiadaniu aresztowanego Bolesława Głogowskiego znaleziono biżuterję, kilka sztuk ozdób złotych, przedstawiających różne herby, jakich używa się na papierośnice, lub portfele. Skonfiskowano również u Głogowskiego klucz od kasy ogniotrwałej.

GRASOWANIE KIESZONKOWCÓW. Wczoraj skradziono w budynku P. K. K. P. przy ulicy Wiślnej p. Zacharjaszowi Bosakowi z kieszeni marynarki 25 miljonów Mkp. w chwili, gdy p. Bosak stał przy okienku tejże kasy celem złożenia pieniędzy.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

Z TOW. FILOZOFICZNEGO. We czwartek, dnia 22 bm., o godzinie 6 wieczorem odbędzie się I. zwyczajne posiedzenie Towarzystwa filozoficznego, na którem ks. prof. Hortyński wygłosi odczyt pod tytułem: „Substancja tomistyczna wobec najnowszych teoryj atomistycznych".

Z POLSKIEGO TOW. FIZYCZNEGO. We środę, 21 bm., o godzinie 5 po południu odbędzie się zwyczajne posiedzenie Polskiego Towarzystwa fizycznego w sali wykładowej Zakładu fizycznego U. J., ulica Gołębia l. 13, z następującym porządkiem dziennym: referat prof. Stocka: „Millikana prawo spadania małych kul w gazach w związku z atomistyką elektryczności".

KURSA WYŻSZE DLA KOBIET IM. A. BARANIECKIEGO otwierają od 1 grudnia 6-miesięczny kurs ogrodniczy. Zimą teorja, latem praktyka. Godziny popołudniowe. Wpisy: ulica Karmelicka 32, II. piętro.

KURS RYSUNKÓW BUDOWLANYCH rozpocznie się dnia 21 bm. (środa) o godzinie 7 wieczorem w Muzeum przemysłowem, ulica Smoleńsk 9; zgłoszenia przyjmuje i informacyj udziela dyrekcja Muzeum codziennie od godziny 9 do 1, oraz w dniu rozpoczęcia nauki o godzinie 7 wieczorem.

KURS DLA PISARZY GMIN WIEJSKICH otwiera Tymczasowy Wydział Samorządowy dnia 28 stycznia 1924 roku. Bliższe wskazówki co do wnoszenia podań otrzymać można w każdym wydziale powiatowym.

Z kraju i ze świata

STAN ZDROWIA PREZYDENTA WITOSA. Donoszą z Warszawy: W zdrowiu prezydenta ministrów, Witosa, nastąpiła pewna zmiana na lepsze, nie może on jednak wobec zakazu lekarzy opuszczać jeszcze mieszkania.

REDUKCJA W PAŃSTWOWYCH ZAKŁADACH GRAFICZNYCH. Jak z Warszawy donoszą, w państwowych zakładach graficznych z ogólnej ilości urzędników i funkcjonarjuszów (pięćset osób) ma być zredukowane około 300 osób. Funkcjonarjusze, którzy podlegają redukcji, zamierzają wyjechać zbiorowo do Francji do robót rolnych. Płaca robotnika we Francji wynosi od 17 do 25 franków dziennie, za utrzymanie odtrąca się z tego od 6 do 8 franków.

ZATWIERDZENIE WYROKU NA PORUCZNIKA RADOMSKIEGO. Z Warszawy donoszą: Por Radomski, skazany swego czasu na 5 tygodni aresztu w głośnej sprawie redaktora „Rzeczypospolitej", p. Strońskiego, wniósł, jak wiadomo, odwołanie od rzeczonego wyroku. Obecnie najwyższy sąd wojskowy, po rozpatrzeniu sprawy, apelację porucznika Radomskiego odrzucił, wobec czego wyrok ostatecznie uprawomocnił się. Słychać, że porucznik Radomski zaczyna odsiadywać karę dnia 19 bm.

AGITACJA STRAJKOWA WŚRÓD KOLEJARZY. Pomimo zlikwidowania w całem państwie strajku kolejowego, w ostatnich dniach pojawiły się na Pomorzu i w Poznańskiem anonimowe odezwy, wzywające kolejarzy do strajku i do oporu przeciw władzom i rządowi. Tekst odezw wskazuje, jako na autorów, komunistów. Bliższe śledztwo, wszczęte celem wykrycia winnych, doprowadziło do ujęcia dwóch kolejarzy w Toruniu i 1 w Tczewie. Kolejarzy tych osadzono w więzieniu.

ROZPRAWA PRZECIW POWSTAŃCOM UKRAINSKIM. W ubiegły poniedziałek rozpoczęła się przed ławą sądu przysięgłych we Lwowie rozprawa przeciw jedenastu młodym Ukraińcom z pow. Horodenka, którzy w kwietniu b. r. stworzyli tajną organizację, celem wywołania w porozumieniu z bolszewikami, zaburzeń i wojny domowej w Małopolsce wschodniej przez napadanie z bronią w rę-

ku na posterunki policyjne i dwory. Jako oskarżeni o zbrodnię zdrady głównej odpowiadają: J. Łuciów, K. Michna, W. Demków, M. Osadnik, H. Płaskij, W. Dębicki, M. Mykietiuk, H. Kot, M. Dydyczyn, W. Proćków i J. Klima. Trybunałowi przewodniczy radca Dukiet, oskarża prokurator Gürtler, bronią: dr Hankiewicz, dr Dawydiak, dr Głuszkiewicz i dr M. Wołoszyn. Rozprawa rozpisaną jest na siedm dni.

O NADMIERNE OPŁATY SZKOLNE. W ubiegłą niedzielę odbył się we Lwowie tłumny wiec rodzicielski w sprawie nadmiernych opłat, pobieranych za naukę w szkołach prywatnych. Po referacie p. Hubera, wywiązała się żywa dyskusja, w której zabierali głos zarówno przedstawiciele rodziców, jak i zarządów zakładów naukowych. — Przemówienia ostatnich spotkały się z burzliwemi protestami uczestników wiecu, którzy uchwalili szereg rezolucyj. Między innemi oświadczono się za tem, aby opłaty szkolne ustalane były w porozumieniu z Radą rodzicielską, nadto zaś wezwano rząd do baczniejszej kontroli nad sprawą opłat w szkołach prywatnych, oraz do upaństwowiania tych szkół w miarę możności.

ARTYŚCI TEATRU IMIENIA SŁOWACKIEGO W JAWORZNIE. Z Jaworzna donoszą: Dnia 14 bm. zawitali do nas artyści teatru im. J. Słowackiego, którzy pod kierunkiem reżysera Jednowskiego odegrali doskonałą komedję B. Katerwy „Urwis", dając nam tutaj na prowincji naprawdę miłą i artystyczną rozrywkę. Pp. Klońska, Śniadecka, Białkowski, Szymborski i Kustowski przyzwyczajeni są niewątpliwie do sukcesów w Krakowie, przed równie jednak wdzięczną publicznością, jak nasza, przypuszczalnie rzadko im grać przychodzi, bo każde pojawienie się ich na scenie i pointy akcji, witane były huraganem braw i oklasków. Sądzimy też, że sympatyczni goście ponowią nieraz jeszcze u nas swą wizytę. Na sobotę, 1 grudnia b. r., zapowiedzieli przyjazd z „Grochowym wieńcem" A. Maleckiego, na który ogólnie się cieszymy.

ZAMACH LITEWSKI NA SZKOLĘ POLSKĄ. Donoszą z Kowna: Na budynek polskiej szkoły w Szydłowie, powiat rosieński, rzucili nieznani sprawcy granat ręczny, który jednakże wyrządził tylko nieznaczne szkody. Incydent ten poprzedziła agitacja czynna księży i nauczycieli litewskich, skierowana przeciwko istnieniu polskiej szkoły, która ich zdaniem, grozi polonizacją miejscowej ludności.

USTĄPIENIE PREZESA KOWIEŃSKIEJ RADY MIEJSKIEJ. Z Kowna donoszą: Na podstawie międzyfrakcyjnego porozumienia, prezesem kowieńskiej rady miejskiej w ostatnim roku był p. Kazimierz Janczewski, przedstawiciel frakcji polskiej i prezes polskiego Biura poselskiego. Stosownie do tego porozumienia na posiedzeniu w dniu 30 października po ustąpieniu prezesa Janczewskiego na bieżący rok obrany został prezesem rady miejskiej przedstawiciel frakcji żydowskiej. p. Wolf, na zastępcę zaś z ramienia frakcji polskiej p. Syrunowicz. Ustępującemu prezesowi Janczewskiemu złożyli wyrazy uznania i podziękowania za takt i bezinteresowność w prowadzeniu obrad i spraw miejskich zarówno przedstawiciel frakcji żydowskiej, jak i litewskiej.

ZMARLI:

— W Warszawie zmarł 13 bm. w 80 roku życia Ignacy Winkler, uczestnik powstania z roku 1863—1864, ojciec znanego krytyka i artysty-malarza, Konrada Winklera.

Zmarły, zanim popadł w ciężką i nieuleczalną chorobę, która wkońcu stała się przyczyną jego śmierci, położył znaczne zasługi, opiekując się sierotami i wdowami po powstańcach. Cześć Jego pamięci!

PROGNOZA NA ŚRODĘ: Zachmurzenie zmienne, opady (miejscami śnieżno), chłodno, umiarkowane wiatry zachodnie.

TEATRY KRAKOWSKIE.

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO. „Sen nocy letniej" spotkał się na wczorajszej premjerze z entuzjastycznem przyjęciem publiczności, oklaskującej hucznie wspaniałe obecnie przedstawienie po każdym akcie. Arcydzieło Szekspira, którego niezrównaną poezję i wizyjność wydobyła obecna wystawa i inscenizacja, ma, jak sądzić można z wysprzedania przed czasem dwóch pierwszych przedstawień, zapewnione trwałe powodzenie. — „Sen" grany będzie przez wszystkie dni bieżącego tygodnia.

Kasa sprzedaje wcześniej bilety na wszystkie powtórzenia, a to celem uniknięcia natłoku przy kasie w dniu przedstawienia.

W sobotę, 24 bm., powtarza teatr na popołudniówce szkolnej „Cyda" po cenach 50 procent zniżonych.

Z KOMITETU NAUCZ. OPIEKI POZASZKOLNEJ PRZY KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO komunikują, że przedstawienie „Cyda" w dniu 24 bm. (dla młodzieży szkolnej) odbędzie się o godzinie 3 i pół po południu. Ponieważ jest to ostatnie przedstawienie „Cyda" dla młodzieży, przeto wskazane jest, aby młodzież szkolna miejscowa, jak i pozamiejscowa, wzięła udział w powyższem przedstawieniu. Ceny miejsc dla młodzieży o 50 procent niższe i bilety bezpośrednio do nabycia w kasie teatralnej tak zbiorowo, jak i pojedynczo.

„A DOLAR CIĄGLE IDZIE W GÓRĘ", czyli „W POGONI ZA FORSĄ". Pod takim tytułem urządzają artyści teatru imienia J. Słowackiego w dniu 5 grudnia niezwykle wesoły wieczór kabaretowy na dochód czytelni filji Z. A. S. P. Zgłoszenia i zamówienia przyjmuje sekretarjat teatru w godzinach przedpołudniowych. Bliższe szczegóły programu doniosą afisze.

Z TEATRU „OPERA I OPERETKA". Dzisiaj, we środę, 21 bm., o godzinie 7.30 wieczorem zawsze mile witana operetka Millöckera pod tytułem: „Palestrant", która zyskuje coraz szersze koła zwolenników. Publiczność przekonała się, że operetka, jakkolwiek nie należy do najnowszych, ma niczem nieprzeparty urok i właśnie operetki tego rodzaju stanowiły fundament, na jakim opierała się późniejsza twórczość operetkowa, a w tym dziale, obok mistrza Offenbacha, jedno z pierwszych miejsc zajmuje Millöcker.

Wobec nadzwyczajnego sukcesu, jakim cieszyło się wtorkowe przedstawienie niezrównanej opery „Jaś i Małgosia", powtórzoną będzie ona jutro, we czwartek, 22 bm., o godzinie 5 po południu również po cenach popularnych.

Z TEATRU „BAGATELA". „Pokojówka szuka miejsca", dowcipna komedja Sachy Guitry z pp.: Skalską, Werniez, Wesołowskim, Zbuckim, Godlewskim, Szubertem, połączona z filmem, ukaże się po raz szesnasty dzisiaj, we środę, 21 bm., o godzinie 8 wieczorem.

Satyryczna komedja Duhamela „Związek atletów" ukaże się we czwartek, 22 bm., o godzinie 8 wieczorem z pp.: Grabowską, Ordyńską, Werniczówną, Nowakowskim, Noskowskim, Zbuckim, Solarskim, Frenklem, Meliną i Szubertem.

JAZZ-BAND W „DZWONKU ALARMOWYM". Wesoła komedjo-farsa Hennequina i Coolusa „Dzwonek alarmowy", z której próby odbywają się pod kierunkiem reżyserskim p. Noskowskiego, ukaże się w piątek, 23 bm., w doborowej obsadzie. Główne role objęli pp.: Grabowska, Horecka, Ordyńska, Stępowska, Noskowski, Brzeski, Winkler, Kwiatkowski, Cybulski.

Niemałą atrakcją bedzie oryginalny jazz-band, który wykona najnowszy paryski, nieznany u nas dotychczas zupełnie foxtrott-shimy, „Toujours... toujours...".

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO.

Środa, 21 b. m.: „Sen nocy letniej".
Czwartek, 22 b. m.: „Sen nocy letniej".
Piątek, 23 b. m.: „Sen nocy letniej".
Sobota, 24 b. m., po południu: „Cyd"; wieczorem: „Sen nocy letniej".

TEATR „OPERA I OPERETKA".

Środa, 21 b. m., o godzinie 7.30 wieczorem: „Palestrant".
Czwartek, 22 b. m., o godzinie 5 po południu dla dzieci i młodzieży: „Jaś i Małgosia". (Ceny miejsc popularne).

KINOTEATR „REDUTA" (ul. Lubicz 15).

Środa, 21 b. m.: „Gorączka złota". Fantazja awanturnicza w 6 wielkich aktach.

TEATR ŚWIETLNY „UCIECHA".

Środa, 21 b. m.: „Miłość dzikiego serca" w obrazie pod tytułem: „Pod dwiema flagami".

Koncepcje rządu koalicyjnego

Warszawa, 20 listopada (Tel. wł.) W kuluarach Sejmu od wczoraj uporczywie **krążą pogłoski o możliwości powołania rządu koalicyjnego.** Pogłoski te lansowane są nawet przez niektóre stronnictwa, wchodzące w skład obecnej większości.

Wedle osiągniętych przez nas informacyj u posłów, pogłosek tych **nie należy traktować lekko, przeciwnie mają one wszelkie cechy prawdopodobieństwa.** Wskazują na to ostatnie uchwały Chadecji, skierowane przeciwko ministrowi Kucharskiemu, odroczenie narad Piasta, wreszcie częste narady premjera Witosa z marszałkiem Ratajem oraz ostatnia wizyta prezydenta Wojciechowskiego u premjera. W czasie tej wizyty — wedle otrzymanych przez nas informacyj — **toczyły się narady w sprawie wewnętrznej sytuacji państwa, zwłaszcza w związku z ostatniemi wydarzeniami i katastrofalnem położeniem finansowem,** które mimo zapewnień ze strony rządu, wcale się nie poprawia. Podobna w czasie tych narad **premjer Witos oświadczył nawet, że gotów jest złożyć urząd premjera i podać się do dymisji, gdyż w obecnych warunkach nie czuje się na siłach do rządzenia.**

Wówczas powstało zagadnienie, co robić dalej. Wyłoniły się — jak twierdzą w kuluarach — **dwie koncepcje, obie jednak oparte na zasadzie pozaparlamentarnej.**

Pierwsza z tych koncepcyj jest następująca: **Przyszły rząd miałby przeprowadzić jedynie sanację skarbu,** mimo jednak swego pozaparlamentarnego charakteru **musiałby być oparty na szerokiej koalicji.** Myśl ta o tyle jest już dojrzała, że w kuluarach uporczywie dziś wymieniano nazwisko byłego **ministra skarbu Grabskiego, któryby na czele takiego rządu stanął.**

Druga koncepcja, **to rząd oparty na tzw. „centrolewie", na którego czele chętnieby widziano byłego premjera jen. Sikorskiego.**

W chwili obecnej trudno jest przewidzieć, która z tych koncepcyj zwycięży, w każdym razie śmiało rzec można, że **w niedalekim czasie rząd oparty na koalicji dojść musi do skutku.**

W związku z tą sprawą prezydent Rzeczypospolitej, bawiący obecnie w Spale, **zaprosił dziś na naradę premjera Witosa, który powrócił już do zdrowia.**

Jutro odbędzie się posiedzenie komitetu politycznego Rady ministrów przy udziale członków Rady finansowej, na **którem omawiane będą obecnie zagadnienia polityczne.** Nie jest też wykluczoen, że zostaną poruszone również niektóre sprawy skarbowe. Należy przypuszczać, że **premjer Witos na posiedzeniu tem zapozna obecnych z wynikiem narad z prezydentem Rzeczypospolitej.**

W sprawie ewentualnego utworzenia gabinetu koalicyjnego oświadczył się prezes Chrześcijańskiej Demokracji, poseł Chaciński, wobec przedstawiciela „Kurjera Polskiego" w sposób następujący:

„Stoimy na stanowisku, że w obecnej ciężkiej sytuacji państwa, zaognionej gorącemi walkami partyjnemi, **powstanie rządu koalicyjnego jest rzeczą wskazaną.** Trzeba do tego tylko zrozumienia interesów państwa i zrozumienia się wzajemnego".

Wobec tego oświadczenia czyni „Kurjer Polski" uwagę, że pozostaje ono w rażącej sprzeczności z tem wszystkiem, co określić można, jako praktykę polityczno-administracyjną rządu od wypadków krakowskich. Praktyka ta **nie wskazuje bynajmniej na chęć porozumienia się z obecną opozycją,** co przecież musiałoby być przesłanką gabinetu koalicyjnego.

O OPIEKĘ NAD OBYWATELAMI POLSKIMI POZA GRANICAMI PAŃSTWA.

Warszawa, 20 listopada (PAT). Sejmowa komisja oświatowa rozpatrywała punkt 4-ty rezolucji wniosku nagłego pos. **Herza i tow.** (N. P. R.) **w sprawie niedostatecznej opieki państwowej nad emigrantami polskimi we Francji.** Po dyskusji przyjęto na wniosek referenta rezolucję, **wzywającą rząd do przedłożenia zasadniczego planu w sprawie szkolnictwa i opieki duchowej poza granicami państwa polskiego nad obywatelami polskimi,** a przedewszystkiem we Francji i zagwarantowanie powyższych w konwencjach z odnośnemi państwami względnie w osobnych umowach.

Następna rezolucja na wniosek posła **Korneckiego** (Z. L. N.) wzywa rząd, aby przy najbliższych rokowaniach z rządem S. S. S. R. **starał się zabezpieczyć ludności polskiej w Rosji i na Ukrainie sowieckiej rozwój kulturalny przy pomocy szkolnictwa** polskiego prywatnego na podstawie traktatu ryskiego. Na wniosek p. Chruckiego (kl. ukr.) uchwalono rezolucję, wzywającą rząd ,aby przy układaniu konwencji z obcemi państwami **miał na uwadze i opiekę nad obywatelami polskimi narodowości ukraińskiej, oraz białoruskiej,** wreszcie rezolucję, wzywającą rząd do wywarcia nacisku przez przedstawiciela Polski przy Watykanie na stolicę apostolską, aby zechciała wpłynąć na rzymsko-katolicki episkopat, obsadzany głównie przez Irlandczyków i Niemców w Stanach Zjednoczonych A. P. w duchu zaprzestania systematycznej amerykanizacji obywateli polskich, tam zamieszkałych.

SPRAWA BANKU EMISYJNEGO NA RADZIE FINANSOWEJ.

Warszawa, 20 listopada. (Tel. wł.). Dziś o godzinie 2 po południu zebrała się Rada finansowa. Czterogodzinna dyskusja na temat banku emisyjnego **nie wydała ostatecznych wyników, gdyż minister Kucharski nie przedstawił żadnych danych rzeczowych.** Wobec tego posiedzenie Rady odroczono do dnia następnego, na który to dzień minister skarbu przygotować ma cyfry, dotyczące organizacji banku. **W kołach Chadecji i część Piastowców na działalność skarbową p. Kucharskiego patrzą bardzo krytycznie.** Należy przypuszczać, **że w żadnym wypadku minister Kucharski na stanowisku swojem się nie utrzyma.**

KONTROLA WOJSKOWA NAD NIEMCAMI.

Paryż, 20 listopada (PAT). Według wiadomości, otrzymanych w nocy w stolicach państw sojuszniczych, konferencja ambasadorów na podstawie **osiągniętego w poniedziałek porozumienia uważa podjęcie działalności kontroli wojskowej poprostu jako wykonanie przysługującego jej prawa.** Działalność komisji kontroli podjęta będzie niebawem **bez względu na opinję władz niemieckich.** Komisja generała Nolleta opierając się na doświadczeniach kilku lat określi warunki kontroli oraz strefy, na której będzie się ona rozciągała. Na wypadek **systematycznego oporu sojusznicy poczynią odpowiednie kroki.** Jeżeliby zbrojenia niemieckie **groziły w przyszłości także państwom zaprzyjaźnionym, sojusznicy mogą także poczynić odpowiednie zarządzenia bezpieczeństwa.**

Wiedeń, 20 listopada (PAT). „Neues Wiener Journal" donosi z Paryża: Słychać, że w radzie ambasadorów doszło do porozumienia na następującej podstawie: W sprawie Kronprinza aljanci ograniczą się do wysłania noty do rządu niemieckiego, w której zwrócą mu uwagę na niebezpieczeństwo, jakie mieści w sobie pobyt byłego Kronprinza w Niemczech. Aljanci **nie zażądają wydania Kronprinza, ani też wydalenia go, ani też nie zagrożą sankcjami. W sprawie kontroli aljanckiej zażądają aljanci natychmiastowego wznowienia tej kontroli,** na razie jednak nie zagrożą sankcjami i zastrzegą sobie zastosowanie ewentualnych sankcyj na czas po nadejściu odpowiedzi niemieckiej. Popołudniowe posiedzenie konferencji ambasadorów zostało odroczone do dziś przedpołudnia, a to z tego powodu, że ambasador angielski nie otrzymał jeszcze instrukcji.

POŻYCZKA DLA NIEMIEC.

Wiedeń, 20 listopada. (PAT). „N. Fr. Presse" donosi z Berlina: W Berlinie twierdzą, że widoki pożyczki amerykańsko-angielskiej są pomyślne. Zagraniczni wierzyciele stawiają jednak za warunek, aby w Niemczech nastąpiła **stabilizacja stosunków politycznych i aby zaniechano eksperymentów czy to prawicowych, czy to lewicowych. Gwarancje tego kredytu ma objąć cała własność ziemska w Niemczech.** Oprócz tego dowiaduje się „N. Fr. Presse", że w Amsterdamie są na ukończeniu rokowania, dotyczące udziału wybitnych banków angielskich, amerykańskich i holenderskich w kapitale banku not złotych, który ma powstać w Niemczech. Jako udział banków amerykańskich wymieniają przytem sumę 170 miljonów dolarów, to jest połowę całego kapitału zakładowego. W Anglji głównym wierzycielem wymienionego banku będzie dom bankowy Schroeder et Comp. Mówią, że ostatnia podróż byłego kanclerza Cuno do Londynu dotyczyła tej sprawy.

PROGRAM WYBORCZY BALDWINA.

Londyn, 20 listopada (PAT). Program, z którym przystąpi do wyborów premjer Baldwin, zawiera głównie reformę, dotyczącą **polityki ogólnej, celnej i podatków państwowych.** Metody proponowane zmniejszą również bezrobocie, powtóre będą wydatną pomocą dla przemysłu krajowego, krzywdzonego przez silną konkurencję zagraniczną. Celem programu premjera jest również wytworzenie takiej sytuacji między Agnlją a innemi państwami, któraby dała Anglji mocną rękę dla skutecznego prowadzenia partji **o redukcję taryf zagranicznych.** Wkońcu celem premjera jest zapewnienie pierwszeństwa przemysłowi importowemu. — Premjer w odezwie swojej zastrzega się, że nie jest jego zamiarem obłożenia cłem wwowozem **produktów spożywczych,** jak mąka, jarzyny, mięso, słonina, wędliny, ser, masło i jaja. Jest zamiarem rządu — głosi dalej odezwa — nie tylko przyczynić się do rozwoju przemysłu krajowego, ale również udzielić wydatnego poparcia rolnictwu. Mówiąc o pomocy, jakiej rząd udzieli rolnictwu krajowemu, premjer kładzie największy nacisk na rozwój plantacji bawełny. — Wspomina również o redukcji stawek celnych na przywóz herbaty i cukru. W końcu odezwy jest mowa o przemyśle budowy okrętów. W programie premjera leży budowa **nowej partji lekkich krążowników w liczbie 17 dla zastąpienia niemi okrętów starego typu.** Premjer spodziewa się przyjęcia swojego programu przez nowy parlament.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE DO NARODU.

Londyn, 20 listopada (PAT). W związku z kampanją wyborczą premjer Baldwin wydał oświadczenie rządowe do narodu, w którem zestawia warunki, w jakich Anglja była przed rokiem, a w jakich znajduje się obecnie. Premjer utrzymuje, że jeszcze w r. ub. jego poprzednik Bonar Law **mógł mieć nadzieję na uregulowanie stosunków gospodarczych w kraju i że wówczas jeszcze przemysł angielski mógł się dźwignąć** bez uciekania się do jakichkolwiek modyfikacyj w systemie fiskalnym państwa, chociaż o potrzebie tych modyfikacyj w przyszłości był już wtedy przekonany. Dziś warunki zmieniły się o tyle, że **potrzeba tych zmian w systemie celnym okazała się paląca,** tem bardziej, że zmusza nas do tego stan rzeczy, **jaki wytworzył się wskutek okupacji Ruhry,** nie napowiadający stabilizacji życia gospodarczego przynajmniej w najbliższych latach.

INAUGURACJA WALKI WYBORCZEJ.

Londyn, 20 listopada (AW). Przygotowania do kampanji wyborczej są **w pełnym toku.** — Partja konserwatystów i partja pracy ogłosiły już swoje listy. Liberałowie opracowują dopiero kolejność kandydatur, gdyż połączenie stronnictw Asquitha i Lloyda Georgea pociągnęło za sobą połączenie biur wyborczych i konieczność wystawienia wspólnych list. Asquith i Lloyd George redagują obecnie manifest do narodu, który ma być dokumentem **o wielkiej doniosłości politycznej. W manifeście ma być poddana ostrej krytyce polityka nie tylko ekonomiczna, ale i zagraniczna rządu Baldwina.** Liberałowie, posiadający 170 miejsc w Izbie gmin, spodziewają się osiągnąć 450. Partja pracy ma powiększyć swój stan posiadania z 170 na 400. Podobnie twierdzą i konserwatyści. Spodziewają się oni również, że wybory przyniosą zupełne zwycięstwo Baldwinowi, wprowadzając do Izby gmin 500 kandydatów zamiast dotychczasowych 342.

Dział ekonomiczny

PODWYŻKA TARYF POCZTOWYCH.

Warszawa, 20 listopada. (PAT). Ministerstwo poczt i telegrafów komunikuje: Z dniem 1 grudnia b. r. wejdzie w życie nowa taryfa pocztowa, która w porównaniu z obecnie obowiązującemi opłatami odpowiada 100—200 procentowej podwyżce. Tak więc opłata za list zwyczajny obrotu wewnętrznego do wagi 20 gramów wynosić będzie 25.000 Mkp., za kartkę 15.000, za widokówki i druki do wagi 25 gramów 2.500, za druki dla ociemniałych za każde 50 0gramów 250 Mkp., za próbki towarowe do wagi 100 gramów 15.000. Za paczki do wagi 1 kg. 40.000, do 5 kg. 160.000, do 20 kg. 640 tysięcy Mkp., za zwrotne poświadczenie odbioru i zwrotne poświadczenie wypłaty po 25 tysięcy, za reklamację 25 tysięcy, za doręczenie osobnym posłańcem (ekspresem) 100 tysięcy, za doręczenie paczki w Warszawie do 5 kg. 50 tysięcy, do 10 kg. 75 tysięcy, do 20 kg. 120 tysięcy. Opłata za list obrotu zagranicznego wynosić będzie 50 tysięcy, za kartki 30 tysięcy, za druki za każde 50 gramów 10 tysięcy. Taryfa telegraficzna podniesiona zostaje o 100 procent, za jedno słowo 20 tysięcy, taryfa telefoniczna przeciętnie o 150 procent.

*** ZWIĄZEK BANKÓW W POLSCE.** W ostatnich dniach nastąpiło połączenie istniejących dotychczas w poszczególnych dzielnicach Polski zrzeszeń bankowych („Związek banków w Polsce" w Warszawie, „Związek banków Polski zachodniej" w Poznaniu, oraz „Oddział małopolski Związku banków" we Lwowie) i utworzenie jednej organizacji wspólnej — „Związku banków w Polsce". Do nowego Związku przystępuje również w najbliższym czasie Związek banków Śląska Cieszyńskiego.

Do władz Związku powołano do rady naczelnej pp.: senatora dr Ernesta Adama, dr Kazimierza Bajońskiego, dr Marjana Boziewicza, Stefana Benzefa, Pawła Heilperina, Henryka Kadena, senatora Stanisława Karpińskiego, Marjana Kratochwila, doktora Władysława Mieczkowskiego, senatora dr Marcina Szarskiego, Henryka Szampaniego, Eustachego Korwin-Szymanowskiego, Alberta Ungara, dr Romana Ziołeckiego: do komisji rewizyjnej pp.: Adolfa Daaba, dr Stanisława Garskiego, Władysława Miśkiewicza; do komisji dyscyplinarnej pp.: dr Tadeusza Dwernickiego, dr Ferdynanda Kwiatkowskiego, Bolesława Pawlikiewicza, Marcelego Scheffsa, Stefana Weymana, Feliksa Wojewódzkiego.

Dnia 13 bm. odbyło się pierwsze posiedzenie rady naczelnej, na którem dokonano wyborów. Wybory dały wynik następujący: prezes rady naczelnej i zarządu: senator p. Stanisław Karpiński, wiceprezesi rady naczelnej i zarządu pp.: dr Kazimierz Bajoński, senator dr Marcin Szarski, Henryk Szampanier: członkowie zarządu pp.: senator dr Ernest Adam, Paweł Heilpern, dr Władysław Mieczkowski. Sekretarzem rady naczelnej jest p. Stanisław Skonieczny.

*** PRZECIW NISZCZENIU LASÓW.** Ministerstwo rolnictwa i dóbr państwowych stwierdziło nie jednokrotnie wysoce niszczycielską prywatną gospodarkę leśną na terenie województw małopolskich oraz opieszałość władz administracyjnych w postępowaniu przeciwko winnym tej działalności. Stan ten zmusił ministerstwo rolnictwa do stanowczego wystąpienia zarówno wobec właścicieli lasów, jak również wobec urzędów, którym ustawy powierzyły ochronę lasów. Ministerstwo wezwało wojewodów małopolskich do zwracania bacznej uwagi na wykonanie przepisów ustawy leśnej w stosunku do lasów prywatnych oraz do wydania przez wojewodów urzędom polecenia jak najściślejszego stosowania wspomnianych przepisów. Ministerstwo opracowało ponadto nowelę do austrjackiej ustawy leśnej, zaostrzającą znacznie jej postanowienia karne wobec niszczycielskiej gospodarki leśnej. Ministerstwo poleciło wreszcie wojewodom, aby, zanim projekt noweli uzyska moc prawną, występowali z wnioskami do ministerstwa o objęcie nad niszczonemi lasami prywatnemi zarządu przymusowego.

Wiadomości giełdowe

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Podobnie, jak onegdaj, na rynku akcyjnym tendencja niejednolita. Papiery handlowe: P. T. H., Rolniccy i Polski Glob (100 procent) w dalszym ciągu zwyżkowo, jak również papiery arbitrażowe i kilka innych, które nieco poprawiły swój zbyt wysoki kurs..

Kilka nieco słabiej lub utrzymana. Dział więc akcyjny wykazuje ogromne zaniedbanie, jeżeli uwzględni się stan rynku dewizowego, na którym wczoraj znów panowała silna haussa w związku z niewyraźną sytuacją polityczną i trudnem położeniem min. skarbu.

W obrotach bankowych dolary 2,410.000 do 2,420.000, korony czeskie 69.000, austr. korony 33.50, Nowy Jork 2,400.000—2,435.000, Zurych 418.000—420.000, Paryż 128.000—133.000, Praga 70.000—71.000, Wiedeń 34—34.90.

Na pogieldzie bez większej zmiany. — Gazy 17,200.000—17,000.000, Jaworzno drob. 15,750.000-16.000.000, Len 420.000—400.000—410.000, Lokomotywy 240.000—235.000, Azot 145.000, Nitrat w żądaniu 100.000, Nafta Krosno 900.000—950.000, Gloria 90, Teropol 25.000 w żądaniu, Tow. węglowe 35.000.

CEDUŁA KURSOWA
giełdy krakowskiej
z dnia 20 listopada 1923 r.

	W tysiącach marek pol.	
	Ofiarowano — żądano	Transakcje
Akcje bankowe:		
Pol. Bank przem.	320—300	335—345
Bank Małopolski	550—600	
Ziem. Bank kred.	90—120	100—105
Powsz. Bank kred.	30—45	40—44
Bank Komercjalny	80—110	
Bank zw. sp. zar.	2800—3000	
Akcje Tow. handlowych:		
Pol. Tow. handlowe	375—425	380—415
Impex	8—9	8.5
Pharma	260—290	26 —270
Bracia Rolniccy	270—310	310
Polski Glob	4 — 80	50—80
Żegluga Polska	45—55	51—52
Akcje Tow. przemysłowych:		
Zieleniewski	8200—8700	8500—8600
Cegielski	550—590	550—575
Parowozy	2 0—230	220—225
Automotor	250—280	260
Trzebinia	350—400	370—380
Pocisk	300— 25	
Górka	8000—8300	8200—8250
Siersza	5000—5300	5100—5200
Tepege	2200—2600	2450—2575
Polska Nafta	150—200	170—190
Pokucie	240—280	255—275
Oikos	3200—3700	
Strug	475—525	500—510
Syndykat koszyk.	80—120	90—100
Tłuszcze Trzebinia	2400—2600	2525—2600
Krakus	350—400	375—385
Cnodorów	3100—3400	3200—3250
Cmielów	550—600	550—600
Elektrownia Siersza	75—100	80—90
Niemojowski	290—310	290—300
Kapelusze Myślenice	180—210	190

GIEŁDA WARSZAWSKA z 20 listopada. PAT. (Cyfry w tysiącach marek polskich).

Akcje: Bank kredytowy 590—600; Bank handlowy Warszawa 2.100—2.000—2.025; Bank dla handlu i przemysłu 650 drobne 700; Bank przemysłowy Lwów 315—250—300; Bank zachodni 5.000; Bank Związku spółek zarobkowych 2.850—2.700; Bank Związku ziemian 140; Bank handlowy Poznań 950; Bank powszechny kredytowy 45; Sole potasowe 3.300; Cerata 125—135; Kijowski 1.850—1.700—1.750; Puls 200—185—195; Czersk 1.650—1.575—1.700, III. emisja 650—575—625; Wildt 220—250; Gosławice 1.150—1.050—1.100; Cukier Warszawa 4.150—3.400—3.700; Michałów 1.025—850—975; Częstocice 4.450—4.000—4.100; Łazy 90—95—80; Firley 375—370—385; Węgiel 4.600—4.750—4.900—5.200—5.100—5.050—5.425 — 5.375 — 5.350 — 5.850—5.825, drobne 6.000—6.050; Cegielski 525—450—495; Lilpop 450—505—450—550, IV. emisja 400—460; Modrzejów 7.800—7.000—7.200; Ostrowiec 10.000—9.200—9.600; Orthwein 215; Ron. Zieliński 550—475—550; Rudzki 1.100—1.200—1.175—1.275—1.250—1.300—1.350 drobne 1.440; Starachowice 2.400—2.550—2.485; Ursus 500—490—495; Pocisk 300—280—290; Parowozy 240—250, V. emisja 220—200—210; Zieleniewski 8.500—8.000—8.250; Zawiercie 310.000; Żyrardów 240.000—235.000—237.500; Żegluga 250—205—220, VII. emisja 235; Borkowski 315—310—325; Elektryczność 1.400—1.550—1.500; Jabłkowscy 100—110—105; Spirytus 1.950—1.800—1.950, drobne 2.250—2.100—2.225; Polbal 80; Polska nafta 210—180—190; Haberbusch 3.600—3.625; Lenartowicz 55—50; Siła i Światło 450—425—440; Nobel 650—700—640, VI. emisja 600—500—600; Cmielów 620—600—610; Pustelnik 520—500; Norblin 925—875—950—1.000, drobne 1.325—1.350; Chodorów 3.000—2.800; Spiess 730—700—710; Kabel 300—350—325; Trzebinia 400—425; PTE 165—150—165; Polski przemysł naftowy 600—480—485; Unia 5.500—6.250; Tkanina 67½—70—67½; Zachodnie Tow. dla handlu 165—180; Korek 70; Konopie 425—405; Klucze 580—615; Fitzner et Gamper 6.500—5.800—6.300; Maszyny 325—310—325; Polski Lloyd 75—70; TPG 2.150; Suchedniów 2.420—2.450.

Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych 2,300.000 sprzedaż 2.323.000, kupno 2.277.000; Frank złoty w kupnie 444.500; Miljonówka 3.700; Bony złote 310.000. 360.000—335.000; Frank francuski 124.000; Pożyczka złota 2.025.000—2.200.000—2.180.000.

Czeki: Belgja 106.000, sprzedaż 107.000, k. 105.000; Holandja 852.000—850.000; Praga 66.115—65.950; Londyn 9.995.000—9.985.000, sprzedaż 10,085.000, kupno 9.885.000; Nowy Jork 2.300.000, sprzedaż 2.323.000, kupno 2.277.000; Paryż 124.000, sprzedaż 125.200, kupno 122.800; Szwajcarja 399.500, sprzedaż 403.500, kupno 395.000; Wiedeń 32.00—30—31.95, sprzedaż 32.44, kupno 31.65; Włochy 99.750.

GIEŁDA SZWAJCARSKA z 20 listopada. PAT. Zamknięcie giełdy. Berlin —.—; Holandja 216¼; Nowy Jork 576; Londyn 24.94; Paryż 31.05; Medjolan 24.90; Praga 16.70; Budapeszt 003; Bukareszt 2.90; Sofja 4.70; Warszawa —.—; Wiedeń 00081 i jedna ósma; austr. kor. stemplowana 000.81¼.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim krewnym, znajomym i kolegom, którzy wzięli udział w pogrzebie ś. p. Ludwika Świątkowskiego, tą drogą składam serdeczne „Bóg zapłać".

ŻONA i SYNOWIE.

W konserwatorjum tanecznem

Kraków, Rynek główny L. 23

odbywać się będą ze zezwoleniem Kuratorjum i władz szkolnych pod nadzorem pedagogicznym

Lekcje tańców i rytmiki

dla młodzieży szkół średnich. Wpisy od 11—1 i od 5—7.

Buchalterję poprowadzę w godzinach popołudniowych, obejmę kierownictwo tego działu, wykonuję bilanse, zakładam książki, przeprowadzę szkontrum i t. p. Zgłoszenia pod „Buchalter" do administracji „Nowej Reformy". 1850

Potrzebne są kobiety do roznoszenia gazet. — Wiadomość: Administracja „Nowej Reformy" między godziną 11—12 przed. poł.

ORYGINALNE SZWEDZKIE

KALOSZE i ŚNIEGOWCE

marki HELSINGBORG TRETORN

Ogromny wybór!

poleca

LEON STEIGLER

Kraków, Rynek L. 14

(dawniej Fränkel)

Telefon Nr 2347 2504 1 3

Wyłączna sprzedaż obuwia marki Del-Ka

Ceny najniższe!

Poszukuję zdolnego ucznia (konserwatorjum muzyczne, najwyższy kurs), któryby u siebie udzielał lekcji gry na skrzypcach, godziny popołudniowe. Zgłoszenia pod „Sumienny" Drukarnia Literacka, ul. Jagiellońska 10. 2514 1 2

Rutynowany buchalter bilansista, korespondent, poszukuje zajęcia popołudniowego. Zgłoszenia pod „Wytrawny" przyjmuje Drukarnia Literacka, ul. Jagiellońska l. 10. 2513 1 2

LEON BRACIEJOWSKI poleca PŁASZCZE I KOSTJUMY

Kraków, ul. Grodzka 5—7 **po znacznie zniżonych cenach.**

Kompletne urządzenia

fabryki, tablic emaljowych, reflektorów i t. p. wraz z emalją sprzedam. Kierownik techniczny specjalista na miejscu. Wiadomość w Biurze ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Rynek główny 8 2550

Gospodyni, starsza, wdowa po rządcy dóbr, umiejąca dobrze gotować, poszukuje posady do starszej osoby. Zgłoszenia do administracji „Nowej Reformy" pod „Gospodyni". 2458 5 5

Księgarnia katolicka

Kraków, ul. Florjańska 1

otrzymała na skład kilkanaście **ostatnich egzempiarzy** dzieł:

K. Bartoszewicz. Historja na usługach ludzi i stronnictw. Rok 1863. Tom drugi (rzadkość) Cena 7.500 Mk.

K. Bartoszewicz. Kwestjonarjusz małżeński i M. Bielskiego 10 przykazań mężowskich. Cena 3.000 Mk

Dzieduszycki. Der Patriotismus in Polen, str 240. Cena 6.000 Mk.

Niemcewicz J. U. Powieści poetyczne. Cena 4.500 Mk. 82

KSIĘGARNIA TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ

Sp. z ogr. odp.

SKŁAD GŁÓWNY WYDAWNICTW drukarni i księgarni św. Wojciecha

KRAKÓW, UL. SW. ANNY L. 5

poleca wszelkie książki w zakres księgarstwa wchodzące.

PODRĘCZNIKI SZKOLNE DLA SZKÓŁ WSZYSTKICH STOPNI I RODZAJÓW.

Bogato zaopatrzony dział beletrystyczny. — Sztuki dla teatrów amatorskich. — Mapy, obrazy i tablice dla nauki poglądowej

Specjalnością Księgarni T. S. L. jest dostarczanie gotowych bibljotek miejskich, wiejskich i szkolnych układu fachowych pedagogów i pracowników oświatowych

ZNAWCA UŻYWA

do gotowania smażenia i pieczenia TYLKO

CERES TŁUSZCZ JADALNY

2481

STALE NA SKŁADZIE:

Maszyny dla młynów i tartaków. Motory elektryczne i dynama: Pędnie (transmisje) wszelkiego rodzaju; Pasy skórzane i z sierści wielbłądziej; Pasy wiertnicze, Łączniki do pasów; Pompy „Garwensa" wszelkich systemów; Injektory; Wiertarki z pasowym i ręcznym popędem; Szlifierki; Gwinciarki; Amerykańskie uchwyty do tokarń; Stal narzędziowa „Rapid"; Młoty; Oskardy; Świdry spiralne; Klucze wlaste; Kolby do lutowania; Lampy benzynowe; ...niki; Linki druciane; Siatki druciane; Szczotki do rur i metali; Smarownice wszelkich systemów; Aparaty „Mollerup"; Aparaty do oczyszczenia oliwy; Aparaty do samorodnego spajania; Manometry; Wodowskazy; Szkła „Klingera"; Zegary kontrolne; Armatury parowe i wodne; Rury żelazne; Rurki miedziane; Piły traczne, cyrkularne i tarcze ścierne; Klingerit; Meorit; Azbest; Uszczelnienia do włazów; Uszczelnienia do dławików. Płyty gumowe; Płyty filcowe; Węże gumowe i konopne, Wiadra płócienne; Smar do pasów; Gaz... ...carska oryginalnej marki „Wydler"; Płyty wełniane; Żarówki.

B. UNGER

BIURO SPRZEDAŻY MASZYN I PRZYBORÓW TECHNICZNYCH

Kraków, ul. Szewska 21. Tel. 1527

Adres telegraf.: Ungerit Kraków 2401

Ogłoszenie.

Dnia 22 listopada 1923 r. i dni następnych, zawsze od godziny 9—12 przed i od 3—6 po południu w hali licytacyjnej Sądu powiatowego cywilnego w Krakowie pod L. 22 na parterze na prawo, sprzedawać się będzie rowery i ich części składowe, korale, książki naukowe, lornetkę, różne meble i inne ruchomości.

Przedmioty te można oglądać w dniu licytacji. Bliższych wyjaśnień udziela kierownik hali, parter na lewo trzeci pokój.

Sąd powiatowy cywilny w Krakowie

dnia 20 listopada 1923 r. 2518

Zakład ślusarsko-mechaniczny

Jana Jachimczyka i Ski

w Krakowie, ul. Starowiślna L. 14

wykonuje wszelkie roboty w zakres ślusarstwa i mechaniki wchodzące. — Zakład jest specjalnie urządzony do wykonywania i naprawiania drzwi żelaznych, sklepowych i żaluzyj. — Podejmuje się napraw maszyn do szycia, rowerów, primusów, maszyn rolniczych i t. p. — Do naprawy maszyn rolniczych na żądanie wyjeżdża na prowincję.

Ceny bardzo przystępne. 974

Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera

przeniesione zostało do domu w Rynku gł. 8, part., of.

REKLAMY

do wszystkich wagonów polskich kolei państwowych

na wszystkie dworce kolejowe do wszystkich pism krajowych i zagranicznych

przyjmuje 2075

Polskie Tow. księgarni kolejowych

„RUCH" S. A.

Kraków, ulica Szczepańska L. 9.

Nie trać czasu

tylko wstąp

do magazynu ubiorów męskich

„SZYK"

Kraków, ulica Mikołajska L. 12

gdzie jeszcze dostaniesz 2224 2 2

garderobę męską o 20% niżej parytetu.

NA ZIMĘ!

Sweatery, żakiety damskie i męskie, kamizelki, ubranka dla chłopców i dziewczynek, szale, czapki i t. p., z najlepszej wełny, podług zagranicznych modeli, wyrabia i najtaniej sprzedaje

Wytwórnia trykotarzy „Iris"

Kraków, ul. Studencka L. 4. 2379

KREMY MYDŁA, PERFUMY ŻĄDAĆ WSZĘDZIE

„FASCINATA"

Fabryczny skład: M. STATTER i E. KLAPHOLZ, Kraków, Karmelicka 28

WODY KOLOŃSKIE ŻĄDAĆ WSZĘDZIE

PRZEWODNIK PO KRAKOWIE

Wawel i muzea.

Zamek królewski na Wawelu zwiedzać można od godziny 9 do zmroku. (Zarząd Zamku królewskiego tel. 1262). **Groby królewskie, grób Mickiewicza i skarbiec w katedrze na Wawelu** zwiedzać można w dnie powszednie o godzinie 10, w niedzielę i święta po nabożeństwach. **Groby zasłużonych w krypcie na Skałce, grób Skargi w kościele św. Piotra, oraz skarbiec N. P. Marji** zwiedzać można w chwilach wolnych od nabożeństw, za zgłoszeniem się do zakrystji. **Muzeum Narodowe,** Sukiennice, tel. 168, otwarte jest codziennie od godz. 10—2. **Muzeum im. Eryka hr. Czapskiego, ul. Wolska 10,** wraz z lapidarjum, otwarte z wyjątkiem wtorków i piątków codziennie od godz. 10—2. **Dom i muzeum Jana Matejki,** ul. Florjańska 41, dzieła i zbiory mistrza, otwarte codziennie od 10—2. **Barbakan czyli t. zw. Rondel bramy Florjańskiej,** zabytek architektury z końca XV i XVI w., w lecie otwarty przez cały dzień, w miesiącach zimowych za zgłoszeniem się w kancelarji (najmniej 5 osób). **Wieża Marjacka** w lecie otwarta codziennie od godz. 10—12, w miesiącach zimowych za zgłoszeniem się w kasie muzealnej w Sukiennicach. **Muzeum Czartoryskich,** Pijarska 6, otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godz. 9—1 w południe, o ile w te dni nie przypadną święta. **Miejskie Muzeum przemysłowe,** Smoleńsk 9, tel. 1339, otwarte od 10—1. **Muzeum etnograficzne,** na Wawelu otwarte codziennie. **Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych,** pl. Szczepański 1, tel. 8, otwarta codziennie od godz. 10—4. **Wystawa drzemysłu polskiego Ligi pomocy przemysłowej** ul. Straszewskiego 28, wstęp wolny od godz. 9—1 i od 3—6

Władze:

Województwo ul. Basztowa L. 26, tel. 1141; godz. przyjęć: wojewoda od 11—1, godz. urzęd. od 8—3, dla stron od 10—1. **Starostwo krakowskie,** ul. Starowiślna L. 13, tel. 3554; godziny przyjęć: starosta od 11—1. godz. urzęd. od 8—3, dla stron od 10—1. **Magistrat,** plac WW. Świętych L. 3, tel. 46, godz. przyjęć w prezydjum miasta: od 12—2 z wyjątkiem niedziel i świąt; godziny urzędowe od 8—2. **Dyrekcja kolei państwowych,** plac Matejki L. 12, telefon 2458; godziny przyjęć: prezes dyrekcji od 11—1, godz. urzęd. od 8—3 z wyjątkiem niedziel i świąt. **Dyrekcja policji,** ul. Krupnicza L. 34. telefon 458, godziny urzędowe od 8—3. **Izba skarbowa** (władza skarbowa II instancji na województwo krakowskie) ul. Helclów l. 2. II p., telefon Nr 225. Prezes Izby przyjmuje strony codziennie od godziny 12—1 z wyjątkiem niedziel i świąt; w biurach godziny dla stron od 11—1.

Składy fortepianów.

Największy w Małopolsce

skład fortepianów Heleny Smolarskiej

ul. Szewska 9, I. p.

wyłączne zastępstwo firm światowej sławy jak:

Bechstein
Blüthner
Bösendorfer
Ehrbar
Förster
Seiler
Schweighofer
Steinweg
Quandt
Wirth

Zawsze na składzie instrumenta używane.

Fisharmonja. Kotykiewicza i Mannborga.

Telefon 4365 lub 1005.

Magazyny mebli.

FABRYCZNY SKŁAD **MEBLI** stylowych, luksusowych i t. d. **S. MANNE** Kraków, Szpitalna 6.

OTOMANY garnitury salonowe, kanapki rozkładane, wózki dziecięce, sprzedaje tanio; przyjmuje wszelkie przeróbki. **Piechowicz, ul. Mikołajska 7**

Zakład tapicersko-dekoracyjny magazyn mebli i wyrób kołder watowych na wełnie i puchu **Antoni Rybiński** Kraków, Sławkowska 21

M BARDACH zakład tapicerski Kraków ul. Florjańska 15 poleca wszelkie meble tapicerskie gotowe i na zamówienie. Ceny przystępne.

Obuwie.

Stanisław Hachaj ul. św. Tomasza l. 9. **Magazyn i pracownia obuwia damskiego, męskiego i dziecięcego.** Najnowsze fasony angielskie, francuskie, warszawskie, stale na składzie w wielkim wyborze.

Zakłady złotnicze.

Spółka złotnicza Kraków, ul. Rajska 4 kupuje używane, sztuczne zęby, od 100.000—250.000 mk., złoto, srebro, szczęki do 6.000.000 mk. Wykonuje biżuterje. Tamże sprzedaż kilimów

ZĘBY SZTUCZNE brylanty, złoto srebro, platynę kupuję, płacąc za ząb od 250.000 mkp., szczęki do 6 milj. **Zegarmistrz Landau** Kraków, ul. Sienna 17.

Rewizja losów

Biuro rewizji losów przy Domu informacyjnym Eibenschütz, Rynek 8

Maszyny do szycia.

SINGER maszyny do szycia, części składowe, igły, oliwa, nici. Reperacja maszyn. Spółka akcyjna Singer Sewing Machine Company, Kraków, Sławkowska 13.

Bielizna.

Hugo Weinmann ul. Starowiślna L. 6 poleca dla P. T. Panów wykwintną bieliznę i obuwie. Ceny reklamowe

Zakłady optyczne.

Optyk i mechanik **Teodor Tomaszkiewicz** Kraków, Florjańska 30 wejście przez sień przyjmuje wszelkie roboty w zakres optyczny i mechaniczny wchodzące. Wielki wybór binokli i okularów.

Zakłady naukowe.

„MATURA" KRAKÓW, GRODZKA 60.

(Informacje i zapisy od godz. 3—6 po południu).

Instytut nauk. przygotow. do matury i egzam. wstępnego w zakr. gimn. i semin. naucz.

Nauka zbiorowa, indywidualna; specjalność: wykłady pisemne dla zamiejscowych.

Informacje i prospekty bezpłatnie.

Zakłady krawieckie.

Magazyn ubiorów wojskowych i cywilnych **Wincentego Żmudy** Kraków, ul. św. Tomasza 21.

Zakłady kosmetyczne.

Zakład kosmetyczno-fryzjerski **Fr. Budziaszek** ul. Grodzka 3, I. p. Wytwórnia pudru łopianowego na włosy, pudru twarzowego, artystycznych wyrobów z włosów. Kupuje wyczeszki i obcięte włosy.

Biura kupna i sprzedaży.

„Uczciwość" Biuro kupna i sprzedaży kamienic, realności, folwarków sprzedaje i przyjmuje do kupna. Podwale 3, obok poczty.

DRUKARNIA LITERACKA w Krakowie ul. Jagiellońska 10, tel. 461 przyjmuje wszelkie roboty, wchodzące w zakres sztuki drukarskiej. Maszyny pospieszne i rotacyjne.

Generalne zastępstwo **Steinway & Sons „Stingl Original"**

Najstarszy i najbogaciej zaopatrzony skład fortepianów

Zygmunt Raba nast.

Kraków **Rok zał. 1880** **ul. św. Anny 3**

Fachowa, solidna obsługa. — 10-letnia gwarancja. — Ceny fabryczne.

FORTEPIANY. PIANINA.

KAPELUSZE DAMSKIE

ze skóry, ceraty, aksamitu, z własnych i powierzonych materjałów

PRACOWNIA KAPELUSZY

HELENY POPIEL

Kraków, Florjańska 3, oficyna.

WSTĄŻKI, FANTAZJE

Ceny niskie! Ceny niskie!

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10. Rządca drukarni L. K. Górski